

Jørn Lund Kristensen
Avlsdirektør
Roskilde

Høje udbytter og høje priser giver rekordafregning

Frøhøsten 2021 er længe overstået hos avlerne, og de sidste partier er i dette øjeblik på vej igennem rensemaskinen og analysen. Det ender med en rigtig flot høst 2021 og udbytter på 10 pct. over femårs gennemsnittet. Det var en kæmpe fordel af hedde ”-svingel” til efternavn i 2021 – for alle svingel-arterne præsterede meget positive udbytter i 2021

Dækningsbidrag på denne side er beregnet ud fra følgende data:

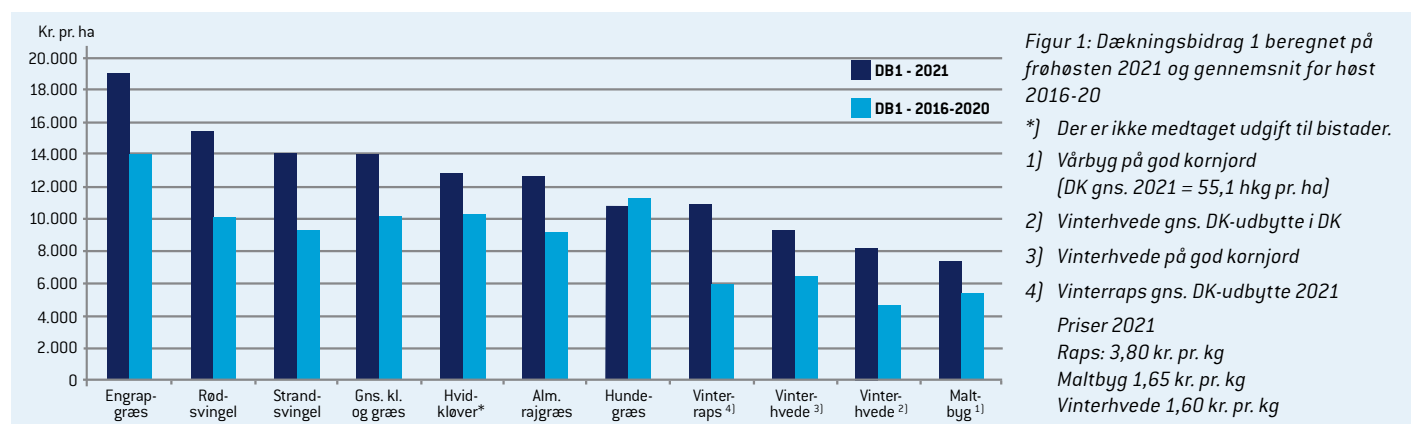
UD Udbytte normal kvalitet: Den oprensede renvare i kg. Pr. ha omregnet til normal kvalitet i henhold til kontraktbetingelser.

BR Bruttoudbytte: Den samlede bruttoafregning inkl. udbetalt lagerleje.

SK Stykomkostninger: De beregnede omkostninger til udsæd, kemikalier, rensning, tørring, analyse, certificering, rentekrav.

DB 1: Afgrødens økonomiske afkast for maskinomkostninger mm. Sidstnævnte medtages ikke, da de vurderes at variere meget mellem de enkelte ejendomme.

Udbytter og priser på korn og raps er taget fra Landsforsøgene 2021 fra SEGES og Afgrødekalkuler fra VKST.

Tabel 1. Udbytter og dækningsbidrag 1 for høst 2021 sammenlignet med 2016-2020

Høst 2021					DB1					DB1 gns. 2016-2020	
Art	Brutto-udbytte	Styk-omkostninger	DB1	Relativt m. vinterhvede=100	2020	2019	2018	2017	2016	kr. pr. ha	Relativt m. vinterhvede=100
	kr. pr. ha				kr. pr. ha						
Hvidkløver *)	16.053	3.249	12.804	156	12.431	7.748	12.298	6.411	12.791	10.336	223
Timote	9.300	2617	6.683	81	7.014	6.338	3.610	4.542	5.723	5.445	117
Alm. rajgræs	16.586	3883	12.703	155	11.253	9.264	8.854	8.572	7.681	9.125	197
Ital. rajgræs	12.781	3285	9.496	116	10.756	9.694	8.221	8.491	6.591	8.751	189
Hybridrajgræs	12.216	3290	8.926	109	10.716	9.574	9.053	7.718	4.931	8.398	181
Rajsvingel	17.661	3885	13.776	168	8.450	11.284	8.609	8.306	6.555	8.641	186
Strandsvingel	18.207	4154	14.053	171	8.998	10.301	9.630	9.188	8.606	9.344	202
Hundegræs	14.257	3484	10.773	131	9.949	7.551	12.941	14.063	11.759	11.253	243
Engsvingel	16.394	3369	13.025	159	8.476	5.311	7.351	6.339	10.748	7.645	165
Rødsvingel	19.669	4201	15.468	189	9.995	9.548	11.382	10.924	8.928	10.155	219
Alm. rapgræs	20.313	3633	16.680	203	17.324	12.199	16.791	15.202	15.827	15.469	334
Engrapgræs	23.305	4227	19.078	233	16.461	14.067	12.378	15.200	11.807	13.983	302
Bakkesvingel	17.843	3809	14.034	171	5.799	10.008	8.601	9.848	5.906	8.033	173
Gns. kl. og græs	17.924	3.939	13.985	171	11.243	9.845	10.290	10.245	9.068	10.138	219
Vinterraps ⁴⁾	15.240	4.339	10.900	133	6.748	7.596	4.704	6.377	4.349	5.955	128
Maltbyg ¹⁾	10.395	3.048	7.347	90	6.230	6.575	4.787	4.840	4.337	5.354	115
Vinterhvede ²⁾	12.448	4.248	8.200	100	5.094	5.443	4.396	4.131	4.120	4.637	100
Vinterhvede ³⁾	13.600	4.308	9.292	113	8.094	7.603	7.716	4.131	4.844	6.478	140

Næsten 18.000 kr. pr. ha sikrer fortsat flotte dækningsbidrag

Flotte udbytter og fortsat høje priser på kløver- og græsfrø sikrer avlerne en gennemsnitlig bruttoafregning på næsten 18.000 kr. pr. ha for frøhøsten 2021. En stigning i kornprisen på 33 pct. fra 2020 til 2021 er indregnet i sammenligningerne, og dækningsbidraget i frøarterne ligger stadig i top.

God start, men tørt forår

Vækstsæsonen 2021 kom godt igennem efteråret. Der stod pæne udlæg, og vi fik en mild vinter og ingen vinterskader. Vækststarten var sen i foråret 2021 og gik i nogle områder direkte fra kulde til tørke, hvilket kostede udbytte især i Østdanmark. Mens tørke bed i juni, kom der op til tre skybrud i juli i andre dele af landet. Men med rettidig omhu, de rigtige maskiner og gode lager- og tørrefaciliteter kom frøhøsten flot i hus de fleste steder. Høstbetingelserne og udbytterne i kornafgrøderne var mere udfordret i 2021. Det blev bemærket, at dedikerede frøavlere prioriterede frøhøsten under de vanskelige høstforhold.

En fordel at hedde "svingel" til efternavn i 2021

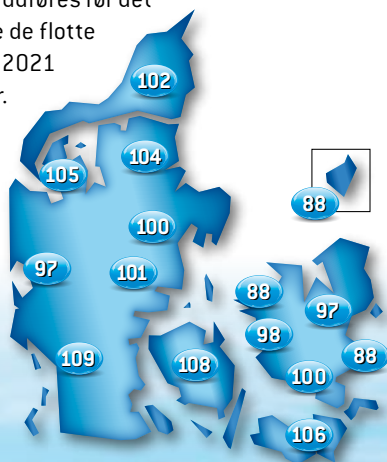
Både rød-, eng-, raj- og bakkessvingel har givet meget flotte udbytter i 2021. Sammenholdt med afregningsprisen betyder det, at svinglerne placerer sig i den høje ende skalaen, når vi måler på dækningsbidrag. De, der tænker tilbage til høst 2020, vil huske de skuffende udbytter i svingelarterne, og det understreger endnu engang, at det er vigtigt at se på økonomien i frøavl over en årrække.

Flotte udbytter i engrapgræs og hvidkløver

Engrapgræs topper dækningsbidragskurven i 2021. Gode vækstbetingelser og en høst, der kunne udføres før det ustadige vejr satte ind, sikrede de flotte udbytter. Hvidkløver kvitterer i 2021 med udbytter over 500 kg pr. ha. Det giver et indeks på 119 i forhold til femårs gennemsnit, men vi har lokale udfordringer med skadedyrsangreb.

Store regionale forskelle i alm. rajgræs

Figur 2. Relativ udbytte i alm. rajgræs i 2021 i forhold til fem års gennemsnitsudbytte

Alm. rajgræs er den største art i Danmark og ender lidt over femårs gennemsnitsudbytte i 2021. Her ses store geografiske forskelle, se figur 2. Bornholm blev hårdt ramt af sommertørke og Nordjylland høstede helt usædvanligt en uge før andre regioner i Jylland. Der stod generelt nogle flotte rajgræsmarker rundt om i landet, men regnbyger og høstbesvær på udsatte steder satte en stopper for den helt store succes. Men vi opnåede samlet set tilfredsstillende udbytter i alm. rajgræs. Ital. rajgræs, hybrid rajgræs, krybhvene og timote ligger på eller under fem års gennemsnit.

Råvarekvaliteter

De store variationer i frømarkerne geografisk, som følge af forårstørke, sommertørke samt lokale skybrud, betyder også variation i frøkvaliteten, rensesvind og vægtfylde af frøpartierne. Men generelt har høsten 2021 været god og rensesvindet under normalt, se tabel 2. Der er stadig behov for at fokusere på græsukrudt fremadrettet og få reduceret indholdet i marken før høst. Det gælder især arter som enårig rapgræs, men også væselhale, blød hejre og agerrævehale. 🌱

Tabel 2. Relative udbytter og rensesvind for høst 2021 sammenlignet med fem års gennemsnit

Art	Rensesvind 2021, pct.	Rensesvind gns. 2016-2020, pct.	Udbytte 2021 i forhold til 2016-2020, rel.
Hvidkløver	31	31	118
Alm. rajgræs	15	16	102
Hybrid rajgræs	12	14	92
Ital. rajgræs	11	11	100
Rajsvingel	17	17	127
Rødsvingel	15	15	117
Bakkessvingel	20	21	145
Engsvingel	17	17	119
Strandsvingel	16	18	122
Timote	16	14	88
Hundegræs	13	13	109
Engrapgræs	23	24	122
Alm. rapgræs	39	42	108
Krybhvene	34	33	91
Græs og kløver	16	17	110

Rødsvingel fik sammen med de øvrige svingelarter et flot udbytte i 2021